

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 396. Quæ res in fundum dari possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ex usu & moribus compilatum, asserit Reiffenst. *loc. cit.* Aliud est gratuitum. Plura feuda alia usitata specialiter in Bavaria enumerat Reiffenst. *num. 35. & seq.*

Quest. 396. Quenam res dari possint in feudum?

1. **R**esp. primò: Res sacre religiose & spirituales dari & accipi non possunt in feudum per se & directè; tum quia sunt extra commercium humanum, Arg. *L. pacta. §. fin. ff. de contrab. emp.* Pirh. *h. t. num. 4.* Reiffenst. *num. 54.* tum quia simoniacum est quodcumque servitium aut onus temporale pro spirituali promittere. Sic itaque jus patronatus per se dari nequit in feudum, *c. cum secundum. c. ex literis. de jurepat.* Barbos. *ibid. num. 241.* cum communi. Sic jus decimandi primarium & proprium, hoc est jus percipiendi decimas ratione officii & ministerii ecclesiastici exhibiti, utpote merè spirituale, conferri in feudum nequit laico. Vide me *in foro benef. p. 1. qu. 473. num. 1.* Qualiter verò Papa jus illud percipiendi decimas separatim à titulo tali spirituali concedere in feudum perpetuum laico possit, aut etiam Episcopus aliusvè Prælatus ecclesiasticus ad tempus adhibitis juris solemnitatibus, vide apud me *loc. cit. quest. 474. num. 4. & 5.* Nil tamen vetat, quò minus res sacre & spirituales indirectè seu in consequentiam, pro ut nimirum annexæ rebus temporalibus. V. g. jus patronatus annexum castro unà cum illis dentur in feudum. Barbos. *loc. cit. num. 240.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 20. qu. 12.* Rosenth. *de feud. c. 4. conclus. 13.* Pirh. *loc. cit.* ubi etiam citato Rosenth. quòd ecclesia vel monasterium cum universitate v. gr. civitate, oppido dari possit in feudum.

2. **R**esp. secundò: Bona ecclesiastica seu spectantia ad ecclesiam & mensam Prælati dari possunt in feudum & quidem ea, quæ jam aliàs data fuerunt aut solita dari in feudum, dum mortuo vasallo sine masculis hæredibus redeunt ad ecclesiam (etiam non obstante juramento prædito de non alienandis rebus ecclesiæ, inconsulto Papa; cum tale juramentum referatur tantum ad bona, quorum dominium directum & utile est penes ecclesiam, & quæ nunquam fuerunt infeudata. Abb. *in c. 2. h. t. num. 2.* Rosenth. *c. 4. concl. 22.* Pirh. *h. t. num. 8.*) concedi possunt à Prælato sine consensu Capituli aliisque juris solemnitatibus. Clar. *§. feudum. quest. 13. n. 6.* Rosenth. *c. 4. concl. 21.* Pirh. *h. t. num. 6.* cum communi juxta *l. 1. feud. tit. 11.* eò quòd talis infeudatio non censetur nova infeudatio vel alienatio, sed potius antiquæ infeudationis & alienationis continuatio, ad quam jam solemnitates juris adhibita, decretumque utile esse ecclesiæ, ut talia bona dentur in feudum; ita Pirh. Quod num etiam extendendum ad decimas infeudatas prius laico, ac dein reversas ad ecclesiam; an verò hæc specialiter excipiantur, vide apud Wiestn. *h. t. num. 25.* Nisi tamen bona illa infeudari solita reversa ad ecclesiam fuerint ejus mensæ incorporata; tunc enim cessant esse feudalia; quia utile dominium consolidatur cum directo; adeoque sine consensu Capituli & superioris, imò & Papæ, si Prælatus juravit, se illo inconsulto non alienaturum res ecclesiæ, reinfeudari non possunt. Rosenth. *cit. c. 4. conclus. 33.* Pirh. *h. t. num. 9.* ut ait, cum communi. Vel nisi

status ecclesiæ esset mutatus, & jam non ut olim expediret eas dari in feudum. V. gr. quia ecclesiæ olim dives, modò inops facta; tunc enim non possent reinfeudari, sed ad ecclesiæ usum servanda, & ejus mensæ applicari debent. Arg. *c. 2. h. t.* Rosenth. *loc. cit. conclus. 35.* & cum eo Pirh. *loc. cit.* Vel nisi consuetudo ecclesiæ, aut conventio inter Prælatum & Capitulum talis est, ut reinfeudatio bonorum solitorum infeudari redeuntium ad ecclesiam non fiat sine consensu Capituli. Rosenth. *loc. cit. conclus. 22. num. 4.* Idemque est, ut idem *conclus. 21. num. 2.* si bona illa pertinent communiter ad ecclesiam & Prælatum. De cætero dum aperitur feudum Sede vacante, poterit Capitulum bona illa solita infeudari reinfeudare, si spectent communiter ad Prælatum & Capitulum. Arg. *c. unic. ne sede vac. in 6.* Pirh. *h. t. num. 12.* uti & ea reinfeudare potest, Sede plena sine consensu Prælati, si separata & divisa à mensa Prælati spectent ad Capitulum. Redoan. *de reb. eccles. non alien. quest. 60. num. 5.* Rosenth. *c. 4. concl. 26. num. 2.* Pirh. *loc. cit.* nisi tamen reversa incorporaverit suæ mensæ juxta prædictam limitationem. Spectantia verò propriè ad solius Prælati mensam Sede vacante reversa reinfeudare nequit, sed id relinquendum Prælato secutaro. Pirh. *loc. cit.* quem vide. Alia verò bona primò acquisita ex redditibus etiam ecclesiæ, aut nunquam adhuc data in feudum non nisi cum consensu Capituli aliisque juris solemnitatibus in feudum dari nequeunt. Patet ex *l. 1. feud. tit. 6. Zalus p. 5. num. 13.* Rosenth. *c. 4. conclus. 15. num. 1.* Laym. *diss. de reb. eccles. alien. §. 1. de feud. th. 92.* Pirh. *h. t. num. 5.* cum communi; ex ea ratione, quòd concessio feudi habeat rationem alienationis, & quidem magis quam emphyteusis, adeoque ea Prælatis difficilius permittitur. Tum quia feudum magis ad naturam beneficii & donationis accedit; donatio autem rerum ecclesiasticarum specialiter Prælatis interdicitur ac denique, quia feudum, cum regulariter in perpetuum concedatur, difficilius ac tardius redit ad ecclesiam quam emphyteusis; adeoque potius hæc illas solemnitates requirere videtur. Quin etiam in casu, quo res ecclesiæ data ea conditione, ut non alienentur, ne quidem adhibitis illis solemnitatibus dari possunt in feudum. Rosenth. *loc. cit. concl. 19.* Pirh. *h. t. num. 6. in fine.* Excipiuntur nihilominus res modicæ ecclesiæ, ut prædiolum, terrula, cum talia etiam aliter alienari possint à Prælatis sine juris solemnitatibus. Rosenth. *loc. cit. conclus. 20.* Pirh. *loc. cit.* juxta *can. terrulas 12. quest. 2.* Porrò quandomam res dicatur solita dari in feudum in ordine, ut reinfeudari possit, controvertitur inter AA. aliqui cum Abb. *in c. ut super. num. 11.* & Alex. *l. 2. conf. 188. num. 29.* censent sufficere unam solennem infeudationem fuisse factam absque eo, quòd multum temporis ab ea facta lapsum sit; & hanc sententiam cum Everard. *vol. 1. conf. 19. num. 16.* & aliis sectatur & stabilit. Wiestn. *h. t. n. 29.* dum constat de tali infeudatione semel facta. Alii præter factam semel infeudationem requirunt tempus ad consuetudinem inducendam necessarium, puta, 30. vel 40. annorum. Quam sententiam procedere ait Wiestn. dum de facta semel infeudatione non ita constat, sed dubium est, eò quòd libera infeudationis permissio fundetur in consuetudine. Alii denique cum Claro *§. emphyteusis. quest.*

quæst. 13. num. 4. Balbo de præscript. p. 5. qu. 20. & aliis præter lapsum 40. annorum requirunt, ut intra eundem saltem bis diversis vicibus facta fuerit infeudatio. Similiter quando res per apertionem feudi reversa ad ecclesiam censeatur ejusdem mensæ incorporatæ, in ordine ut reinfeudari nequeat, controvertunt AA. de quo dictum alibi, & videri potest Wiestn. h. t. à num. 35.

3. Resp. tertio: Non tantum res allodiales, sed etiam feudales, seu jam actu infeudatæ concedi alteri possunt, seu subinfeudari à possidente feudum. Laym. loc. cit. Rosenth. loc. cit. concl. 15. num. 5. Pirh. h. t. num. 5. in fine; & quidem sine consensu domini directi, ut cum Gl. communiter recepta in c. qua in ecclesiarum. de consuet. v. alienandi feudum. Gozadin. cons. 62. num. 5. Curt. Jun. de feud. dicens communem. Zaf. de feud. 9. part. vers. 11. fallit, quos citat & sequitur Clar. §. feudum. quæst. 32. num. 1. certumque id est de feudo seculari. De feudo ecclesiastico idem dicit Jacob. de Belvisio in c. 1. qui feud. dare poss. esse que magis communem cum Socin. cons. 66. post num. 3. & Zafio loc. cit. tenet Clar. loc. cit. num. 2. dicens non videri allegari posse probabilem rationem diversitatis hoc in puncto inter ecclesiam & privatum. Quamvis dum hæc subinfeudatio fit de bonis ecclesiæ, quæ illa habet ab aliis in feudum, requirit solennitates juris. Pirh. loc. cit. De cætero tamen in decimis, quas ab ecclesia habet laicus, ab eodem subinfeudari alium laicum, etiam accedente autoritate & consensu Episcopi, sentit communiter AA. cum Abbate in c. prohibemus de decimis. num. 4. asserit Clar. loc. cit. num. 3. ea assignata ratione disparitatis quod ad alia feuda ecclesiastica, quæ habita ab ecclesia laici infeudare possunt aliis laicis: Quod laici retinere non possunt decimas sine periculo animarum, sicut res alias ab ecclesia acceptas retinere possunt; & hinc ecclesia conetur omni studio eripere ex manibus eorum decimas; cui tamen bene dicit adversari, quod docuit quæst. 13. nimirum, quod ecclesia reversas ad se decimas rursus concedere possit laicis, si eæ solita aliàs ab ea infeudare laicis; pro quo citat plures.

Quæst. 397. Quinam feudi recipiendi & habendi capaces sint?

Resp. Omnes, qui nominatim ab eo recipiendo non prohibentur, juxta quod dicitur l. 3. feud. tit. 3. personam investituram accipientis non distinguimus. Proinde investiri seu infeudari poterit etiam servus, ut expressè additur loc. cit. Item famina; etsi enim in feudo propriissimè tali succedere nequeat, concedi tamen absolute ei posse feuda, constat ex l. 2. feud. tit. 23. §. fin. & tit. 30. Item feudum ab inferiore habere potest superior. Arg. l. 2. feud. tit. 3. & l. 14. ff. de jurisdic. quamvis superior, præsertim dum est ecclesiasticus, ad servitia ratione feudi præstanda subvasallum constituere possit & solet, ut Reiffent. h. t. n. 51. cum Schrad. de feud. p. 4. c. 3. attestans de praxi. Item minorennis & pupillus, etiam asque tutoris & curatoris autoritate. Arg. cit. l. 2. tit. 3. & princ. Inst. de author. tutor. dum ibi dicitur, quod pupillis liceat facere conditionem suam meliorem etiam sine autoritate tutoris, non verò deterior. Cum tamen etiam discrimine inter pupillum & minorem, quod pupillus accipiens feudum sine autoritate tutoris percipiat quidem utilitatem

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

feudi, non tamen contrahat obligationem præstandi servitia & onera realia, claudicante hac ratione hoc contractu ad modum aliorum contractuum cum pupillis initorum. Minor verò ad servitia saltem personalia se obligare possit sine curatoris autoritate; cum ad ea præstanda non obligetur curator, utpote qui non sicut tutor datur pro rebus & persona, sed tantum pro rebus juxta L. obligari. ff. de oblig. & act. De aliis, de quibus dubitari posset, an feudi capaces sint, vide infra, ubi de successione in feudis.

Quæst. 398. An igitur etiam & qualiter clerici aut etiam religiosi obtinere & remittere possint feuda?

1. Resp. primò: Clericos non constitutos in sacris neque beneficium habentes acquirere primò posse feuda etiam secularia, & habita retinere, non secus ac merè laicos, communis est omnium & extra dubium. Clar. §. feudum. quæst. 68. in fine. quare cum C. de Luca, de pensione. d. 46. num. 10. & d. 48. num. 3. & 4. citans pro hoc Tondut. ir. de pens. c. 77. num. 7. ait, feudum habere omnimodam cum clericatu incompatibilitatem, loquitur, ut patet ex ejus ratione, de feudo accepto à Principe laico, quod est militia, & quidem militia major eâ simplice militia, magisque qualificata, & in qua magis solenne juramentum fidelitatis & subjectionis præstatur Principi laico. Uti & de feudo annexo Marchionatus, Comitatus, Baronatus similivè titulo, seu potius de feudo, cui similis annexa dignitas. Ipsum verò Marchionatum, Comitatum, &c. dum solum sunt honoratij & verbalis dignitas, non importare dictam cum clericatu incompatibilitatem; at vide me in For. benef. p. 3. quæst. 643. num. 3. Verùm loquendo nunc de feudis ordinariis, quæ talem statum militarem non important, etsi etiam fortè servitium in militia exhibendum domino requirant.

2. Resp. secundò: Clericis etiam in sacris constitutis primò concedi possunt feuda etiam secularia seu à domino seculari; ita Fachin. l. 7. c. 35. Clar. §. emphyteusis. quæst. 78. num. 4. Rosenth. de feud. c. 3. conclus. 5. Zafius in epitom. feud. p. 5. num. 21. Pirh. h. t. num. 23. Wiestn. h. t. num. 50. etiam expressè loquens de clericis initiatis Ordinibus sacris; & constat tam ex jure canonico c. 6. & 7. de foro compet. quàm feudali, l. 2. feud. tit. 40. §. fin. Dum utroque loco tanquam indubitatum supponitur, clericos feudorum secularium sibi concedendorum capaces esse, & à domino directo data habere posse. His non obstante, quod hi textus, uti & citati AA. plerique clericorum in sacris constitutorum expressam mentionem non faciant. Clarus etiam loc. cit. in fine expressè neget clericos in sacris constitutos vel beneficium habentes retinere posse, (idem est de primò recipere) feudum, pro quo præstandum servitium personale; dum aliunde probatur sacros Ordines non obstare feudo recipiendo, nam, præterquam quod id locum non habeat in feudo franco, ubi nullum servitium personale exigitur, etiam servitium personale præstandum, ubi non tantum cum statu clericali, sed etiam cum sacris ordinibus nullam habet incompatibilitatem consistentem in indecentia, nullatenus talis feudi consecutionem seu receptionem impedire potest. Quia &, dum ha-